



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

# ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ „МОРСКА СТРАТЕГИЯ И ПРОГРАМА ОТ МЕРКИ“

Ноември 2016

*Д-р Лъчезар Пехливанов*  
**РЪКОВОДИТЕЛ КОЛЕКТИВ**



Обединени е „ЕКООЦЕНКИ 2015“  
гр. София 1784, ул. Михаил Тевее № 12, Бизнесцентър  
ЕВРОТУР, етаж 6, офис 22, тел. 02 974 49 76,  
факс 02 974 37 56, e-mail: admin@povvik.com





Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Въведение*

**Оценката се извършва въз основа на сключен договор Д-33-11/16.02.2016 г., между МОСВ и Обединение ЕКООЦЕНКИ 2015 за изпълнение на обществена поръчка с предмет “Изготвяне на екологична оценка (ЕО) и оценка на съвместимост (ОС) на проекта на Морска стратегия и програмата от мерки”**

**Дейностите, попадащи в обхвата на поръчката, са:**

- **Изготвяне на Екологична оценка на проект на Морска стратегия и програмата от мерки;**
- **Изготвяне на Оценка за съвместимост на проект на Морска стратегия и програмата от мерки (при решение на компетентния орган – МОСВ).**



Обединение „ЕКООЦЕНКИ 2015“  
гр. София 1784, ул. Михаил Тевее № 12, Бизнесцентър  
ЕВРОТУР, етаж 6, офис 22, тел. 02 974 49 76,  
факс 02 974 37 56, e-mail: admin@povvik.com



ДАГО ПРОЕКТ КОНСУЛТ ЕООД



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Ключова нормативна рамка

Законова рамка на България и съответните документи, свързани с процеса по ЕО

-Закон за опазване на околната среда (ЗООС) – обн. ДВ, бр. 91/2002 г.;

-Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) – обн. ДВ, бр. 77 /2002 г.;

-Закон за водите – обн. ДВ, бр. 67/1999 г.;

-Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО), приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн. ДВ, бр. 57/ 2004 г.;

-Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС) – обн. ДВ, бр. 73 /2007 г.



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Методически подход за изготвяне на ЕО*

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България.



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Методически подход за изготвяне на ЕО

- ЕО включва преглед на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда и ги оценява спрямо целите на Морската стратегия.
- Анализирани и оценени са вероятните значителни въздействия върху околната среда, включително вторични, кумулативни, синергични/едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни въздействия на предвижданията на Морската стратегия, които са разгледани по отделни компоненти.
- Дадени са препоръки за смекчаване прилагането на конкретни мерки и дейности на в обхвата на Морската стратегия, включително и мерки за предотвратяване, намаляване или компенсиране на неблагоприятните въздействия.



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

# Методически подход за изготвяне на ЕО

## Рейтинг матрица (матрица на оценките)

<b>+</b>	Очаквано положително въздействие
<b>0/+</b>	Клони към резултат от позитивно въздействие
<b>/</b>	Очаква се незначително или никакво въздействие
<b>0</b>	Като цяло се очаква нулево резултатно въздействие, тъй като положителните и отрицателните въздействия взаимно се компенсират. Няма въздействие
<b>0/-</b>	Клони към резултат от негативно въздействие
<b>-</b>	Очаквано отрицателно въздействие
<b>=</b>	Очаква се въздействие, но поради недостатъчни данни оценката на въздействието е невъзможна



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Обхват на Морската стратегия

### Географски обхват

В съответствие с РДМС 2008/56/ЕО целият Черноморски басейн се разглежда като един регион, а на ниво държава - членка, РДМС се отнася задължително до обхвата на **териториалните води и Изключителната икономическа зона (ИИЗ).**

**Териториалното море** включва 12-милната морска акватория с площ 6 358 кв. км., срещу бреговата ивица на Черно море от нос Сиврибурун на север до река Резовска на юг, с обща дължина 378 км.

**Изключителната икономическа зона (ИИЗ)** е морското пространство до 200 морски мили извън площта, прилежаща към териториалното море



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



Национална програма  
ОКОЛНА СРЕДА

## Обхват на Морската стратегия

По отношение на основните екологични зони в Черно море:

- *Пелагиал (водните слоеве от повърхността до дъното)*

Три добре разграничени района – крайбрежен, шелфов и откритоморски.

- *Бентал (дъното на водния басейн, включително дънните утайки, обитавано от микроорганизми, растения и животни (бентос))*

На оценка е подложена само акваторията на континенталния шелф, разположена между бреговата линия и границата с континенталния склон.

В рамките на българския континентален шелф, паралелно на бреговата линия, се различават три основни геоморфоложки области: **прибрежна, централна и периферна.**





Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Обхват на Морската стратегия

С цел по-голяма пълнота на оценката по отношение на конкретни компоненти на околната среда (като въздух, климат, води, почви и др.) се разглежда и **сухоземната територия** в границите на 14-те черноморски общини: Шабла, Каварна, Балчик, Аксаково, Варна, Аврен, Долни чифлик, Бяла, Несебър, Поморие, Бургас, Созопол, Приморско и Царево.



Обединение „ЕКОЦЕНТРИ 2015“  
гр. София 1784, ул. Михаил Тевеев № 12, Бизнесцентър  
ЕВРОТУР, етаж 6, офис 22, тел. 02 974 49 76,  
факс 02 974 37 56, e-mail: admin@povvik.com



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Времева рамка и етапи на разработване*

**Стъпки за разработване и прилагане на Стратегията за морските води на Р България:**

1. Изготвяне на Първоначална оценка на текущото състояние на околната среда в морските води и на въздействието на човешката дейност върху околната среда – съгласно изискванията на чл. 8 на РДМС 2008/56/ ЕО
2. Определяне на „добро“ - то състояние на околната среда в морските води – съгласно член 9 на РДМС 2008/56/ ЕО. Въз основа на извършената първоначална оценка на състоянието на морската околна среда е определен набор от характеристики - дескриптори за добро състояние, в съответствие с приложение 1 на РДМС. Състоянието на околната среда ще се оценява на база [11 качествени дескриптори](#), като се вземат предвид екологичното състояние, натискът и въздействията върху морските екосистеми.



Европейски съюз  
Козвонен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Времева рамка и етапи на разработване*

3. Определяне на екологични цели и свързаните с тях индикатори за постигане на добро състояние на морската околна среда – съгласно член 10 на РДМС 2008/56/ ЕО.
4. Разработване и изпълнение на програми за мониторинг - съгласно член 11 на РДМС 2008/56/ ЕО. Въз основа на първоначалната оценка, изготвена съгласно член 8, параграф 1, държавите-членки разработват и прилагат координирани програми за мониторинг на текущата оценка на състоянието на околната среда на своите морски води въз основа на примерни списъци с елементи, съдържащи се в приложение III, и списъка, съдържащ се в приложение V, като се вземат предвид екологичните цели, определени съгласно член 10.
5. Разработване и изпълнение на програма от мерки за постигане и/или поддържане на добро състояние на околната среда в морските води - съгласно чл. 13 на РДМС 2008/56/ ЕО.



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Времева рамка и етапи на разработване*

### **Подготвителен етап**

- а) извършване на първоначална оценка на текущото състояние на околната среда на морските води и на въздействието на човешката дейност върху околната среда;
- б) определяне на критерии за добро състояние на околната среда в морските води;
- в) определяне на екологични цели и свързаните с тях индикатори;
- г) разработване и изпълнение на програми за мониторинг в съответствие с текущите оценки и актуализиране на екологичните цели.



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Времева рамка и етапи на разработване*

Етап на разработване на програма от мерки и въвеждането ѝ в изпълнение:

- а) разработване на програма от мерки за постигане и/или поддържане на добро състояние на околната среда в морските води;
- б) въвеждане в действие на програмата от мерки, нейното изпълнение, наблюдение и оценка.



Европейски съюз  
Кохезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Основни резултати от ЕО

- В доклада за ЕО е описано съдържанието и основните цели на стратегията;
- Анализирана е програмата от мерки, в т. ч.:
  - Съществуващи мерки;
  - Нови мерки – национални и трансгранични;
- Анализирана е връзката на Морската стратегия с други планове и програми, в т.ч. стратегии, като в резултат на анализа е установено, че Морската стратегия допринася за изпълнение на целите по тези документи;



Европейски съюз  
Когезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Основни резултати от ЕО

- Направена е характеристика на текущото състояние на околната среда по компоненти и фактори на средата, в т.ч. по отношение на населението и човешкото здраве;
- Оценено е евентуалното развитие на околната среда, човешкото здраве, културно-историческото наследство и материалните активи без прилагането на Стратегията (“нулева” алтернатива);



Обединени е „Е КООПЕНКИ 2015“  
гр. София 1784, ул. Михаил Тевее № 12, Бизнесцентър  
ЕВРОТУР, етаж 6, офис 22, тел. 02 974 49 76,  
факс 02 974 37 56, e-mail: [admin@povvik.com](mailto:admin@povvik.com)





Европейски съюз  
Когезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Основни резултати от ЕО

- Направена е характеристика на ландшафти, територии и зони, които могат да бъдат значително засегнати от Стратегията;
- Очертани са основните екологични проблеми в обхвата на Стратегията по отношение на повърхностни води, подземни води, морски води, земни недра, почви и субстрат на морското дъно, ландшафт, биологично разнообразие и т. н.
- В ДЕО са представени целите на опазване на околната среда на международно и национално равнище, както и на ниво РБУ и връзката на Морската стратегия с тях.





Европейски съюз  
Кожевонен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

# Вероятни значителни въздействия върху околната среда

## Въздействие на Морска стратегия на ниво цели

Съгласно консултираното и одобрено Задание за обхват и съдържание на ЕО, в тази точка е направен анализ и оценка на очакваните значителни въздействия върху компонентите на околната среда както на ниво цели на Морската стратегия, така и на ниво мерки. По отношение на всеки компонент и фактор на околната среда са оценени вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици, които се очакват при реализирането на Стратегията.



Обединени е „ЕКОСИЕНКИ 2015“  
гр. София 1784, ул. Михаил Тенев № 12, Бизнесцентър  
ЕВРОТУР, етаж 6, офис 22, тел. 02 974 49 76,  
факс 02 974 37 56, e-mail: admin@povvik.com



ДАНКО ПРОЕКТ КОНСУЛТ ЕООД



Европейски съюз  
Когезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Вероятни значителни въздействия върху околната среда

### ➤ На ниво цели

Очаква се положително, постоянно, пряко и косвено, дългосрочно въздействие върху състоянието на компонентите на средата от регионално, национално и трансгранично значение, в т.ч. човешкото здраве, културно-историческото наследство и материалните активи, отпадъците и др.



Европейски съюз  
Когезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



Оперативна програма  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Вероятни значителни въздействия върху околната среда*

- Въздействие на Морска стратегия на ниво Програма от мерки
- **Съществуващи мерки** - такива, които се прилагат, ще се приложат в бъдеще или са изпълнени, съгласно други стратегии, програми, планове, проекти и пр. Тези мерки са одобрени или ще бъдат одобрени при разглеждането на съответния документ, предвиждащ тяхното прилагане, поради което тяхната оценка не се налага в настоящия доклад.
- **Нови мерки** - мерки, идентифицирани в Програмата от мерки (ПоМ), които са необходими за поддържане или постигне на ДСМОС до 2020 г., когато съществуващите мерки не са достатъчни.



Европейски съюз  
Козхионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Вероятни значителни въздействия върху околната среда на ниво мерки*

Предложените мерки за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морските води се очаква да окажат **предимно положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве**. При реализирането на почти всички от мерките в ПоМ се очаква или директен положителен принос към опазване на околната среда или нямат пряко въздействие околната среда като цяло, но имат общ положителен ефект.



Обединение „ЕКОЦЕНКЪИ 2015“  
гр. София 1784, ул. Михаил Тенев № 12, Бизнесцентър  
ЕВРОТУР, етаж 6, офис 22, тел. 02 974 49 76,  
факс 02 974 37 56, e-mail: admin@povvik.com





Европейски съюз  
Когезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Вероятни значителни въздействия върху околната среда на ниво мерки*

Единствено Мярка 20 “Преразглеждане на зоните за драгиране и депониране на драгажни маси (изследване на пригодността на съществуващите места за депониране на драгажни маси и предложения за нови)”, при неправилно изпълнение може да окаже отрицателно въздействие върху морските видове и местообитания, предмет на опазване в зоните, дънния субстрат и културно-историческото наследство.



Европейски съюз  
Когезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Вероятни значителни въздействия върху околната среда на ниво мерки*

Възможно е и оказване на отрицателно въздействие върху културно-историческото наследство при прилагане на Мярка 9. “Промотиране и стимулиране (включително и финансово) на незастрашаващи околната среда, методи за събиране на рапан (Rarapa) и черупкови (миди)”.



Обединени е „Е КООПЕНКИ 2015“  
гр. София 1784, ул. Михаил Тевее № 12, Бизнесцентър  
ЕВРОТУР, етаж 6, офис 22, тел. 02 974 49 76,  
факс 02 974 37 56, e-mail: admin@povik.com



ДАНУБИУС ПРОЕКТ КОНСУЛТ БООД



Европейски съюз  
Козевционен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## *Вероятни значителни въздействия върху околната среда на ниво мерки*

### ➤ Трансгранично въздействие

От направения анализ в ЕО по отделните компоненти и фактори на околната среда и човешкото здраве бе установено, че не се очаква неблагоприятно въздействие както върху съседните държави Турция и Румъния, така и върху другите черноморски страни, а където е възможно такова въздействие, то ще е положително, като не се очаква да е значително.



Европейски съюз  
Козевичонен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Смекчаващи мерки

### ➤ Мерки за отразяване в окончателния вариант на Морската стратегия

Не се налагат допълнителни мерки, които да се включат в окончателния вариант на Морската стратегия. Единствено би могло да се направи необходимото за окончателната реализация и нормалното функциониране на Националната оперативна морска наблюдателна система (НОМОС)





Европейски съюз  
Кожевонен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Смекчаващи мерки

### ➤ Мерки за изпълнение при прилагане на Морската стратегия

Предлага се обща мярка при прилагане на Морската стратегия: Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, предмет на Морската стратегия, попадащи в обхвата на приложенията на ЗООС и/или под разпоредбите на чл. 31 от ЗБР, подлежат на оценка на съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони, и могат да бъдат одобрени само след решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС за одобряване/съгласуване, при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, постановени с решението/становището.



Европейски съюз  
Кожевонен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Смекчаващи мерки

- **Мерки за изпълнение при прилагане на Морската стратегия**  
Предложени са мерки за смекчаване/предотвратяване на потенциални отрицателни въздействия при прилагането на мерки по отношение на следните компоненти: Риби (мярка 20), ЗЗ по ЗЗТ (мярка 20), ЗЗ по ЗБР (мерки 8, 19 и 20), културно-историческо наследство в морето (мярка 20), вредни физически лъчения (мярка 23).

## Алтернативни решения

В ДЕО освен нулевата алтернатива са разгледани алтернативи по отношение на Програмата от мерки.



Европейски съюз  
Когезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



Оперативна програма  
ОКОЛНА СРЕДА

## Заключение

- Морската стратегия и Програмата от мерки са съобразени с нормативната уредба, имаща отношение към опазването на околната среда на национално и европейско ниво, включително свързаната със защитените територии.
- Морската стратегия и Програмата от мерки като цяло ще има положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при спазване на предложените смекчаващи мерки, при прилагане на Морска стратегия.



Европейски съюз  
Когезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Изводи

- Морската стратегия е насочена към изпълнение на националните ангажименти, произтичащи от европейското законодателство и в нея са предвидени цели и мерки за гарантиране постигането и поддържането на добро състояние на морската околна среда съгласно изискванията на РДМС.
- Програмата от мерки (ПоМ) е планирана така, че да осигури намаляване на антропогенния натиск, за който не са планирани мерки в актуализирания ПУРБ за Черноморския басейнов район или за който се счита, че планираните мерки не биха били достатъчни за постигане на ДСМОС, съгласно изискванията на РДМС.



Европейски съюз  
Козхионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

## Изводи

- Морската стратегия не влиза в противоречие, като способства и за постигане на цели по опазване на околната среда, включени в стратегически, планови и програмни документи на национално и европейско ниво.



Обединение „ЕКОСИЕНКИ 2015“  
гр. София 1784, ул. Михаил Тевее № 12, Бизнесцентър  
ЕВРОТУР, етаж 6, офис 22, тел. 02 974 49 76,  
факс 02 974 37 56, e-mail: admin@povvik.com



ДАНКО ПРОЕКТ КОНСУЛТ ЕООД



Европейски съюз  
Кожезионен фонд



Министерство на околната среда и водите  
Дирекция „Управление на водите“



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА  
ОКОЛНА СРЕДА

# *БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО*



Обединен е „Е КООПЕНКИ 2015“  
гр. София 1784, ул. Михаил Тевеев № 12, Бизнесцентър  
ЕВРОТУР, етаж 6, офис 22, тел. 02 974 49 76,  
факс 02 974 37 56, e-mail: [admin@povik.com](mailto:admin@povik.com)



ДАНУБИУС ПРОЕКТ КОНСУЛТ БООД